

Pasja dwuczynnikowa w sporcie młodzieżowym

Badania dotyczące występowania pasji (w tym pasji harmonijnej i obsesyjnej) oraz jej postrzegania przez zawodników_czki Szkół Mistrzostwa Sportowego na poziomie licealnym.

mgr Joanna Kotek

Instytut Psychologii Stosowanej Uniwersytetu Jagiellońskiego

WPROWADZENIE

Przedstawiane wyniki są częścią projektu doktorskiego dotyczącego konstruktów pasji dwuczynnikowej (rozumianej wg koncepcji Valleranda), zwłaszcza w środowisku sportowym.

Teoria pasji dwuczynnikowej skupia się na rozróżnieniu pasji obsesyjnej i harmonijnej, a więc na odnalezieniu czynników wspomagających dobrostan w odniesieniu do wykonywanych aktywności - w tym wypadku sportowych.

Celem przedstawionej tu analizy było sprawdzenie następujących kwestii:

1. Czy w badanej grupie będzie można stwierdzić występowanie pasji do działania (ogólnej)?
2. Czy częściej będzie pojawiać się pasja harmonijna czy obsesyjna? Czy będą one ze sobą współistniały?
3. Jak często zawodnicy jako swoją pasję podadzą uprawiany sport?
4. Czy ilość aktywności podawanych jako pasje będzie związana z występowaniem pasji, zwłaszcza pasji harmonijnej?

METODA I GRUPA

METODA

Do badań została użyta Skala Pasji wg Valleranda w adaptacji własnej (Kotek, Maciuszek, w opracowaniu) oraz własna metryczka dotycząca opisu grupy badanej oraz postrzegania pasji przez badanych zawodników, z pytaniami dotyczącymi tego co uznali by za swoją największą pasję oraz czy mają jeszcze jakieś aktywności, które mogłyby określić jako swoje pasje.

GRUPA BADANA

W badaniach udział wzięło 111 osób, po odrzuceniu niekompletnych ankiet do analizy włączono 109, w tym 50 kobiet i 58 mężczyzn. W badaniu udział wzięły osoby od 14 do 19 r.ż. (średnia=16,5). Większość z nich uprawiała sporty zespołowe (piłka nożna, koszykówka i siatkówka) i startowała na poziomie ogólnopolskim i międzynarodowym. Większość badanych uczęszczała do Szkół Mistrzostwa Sportowego.

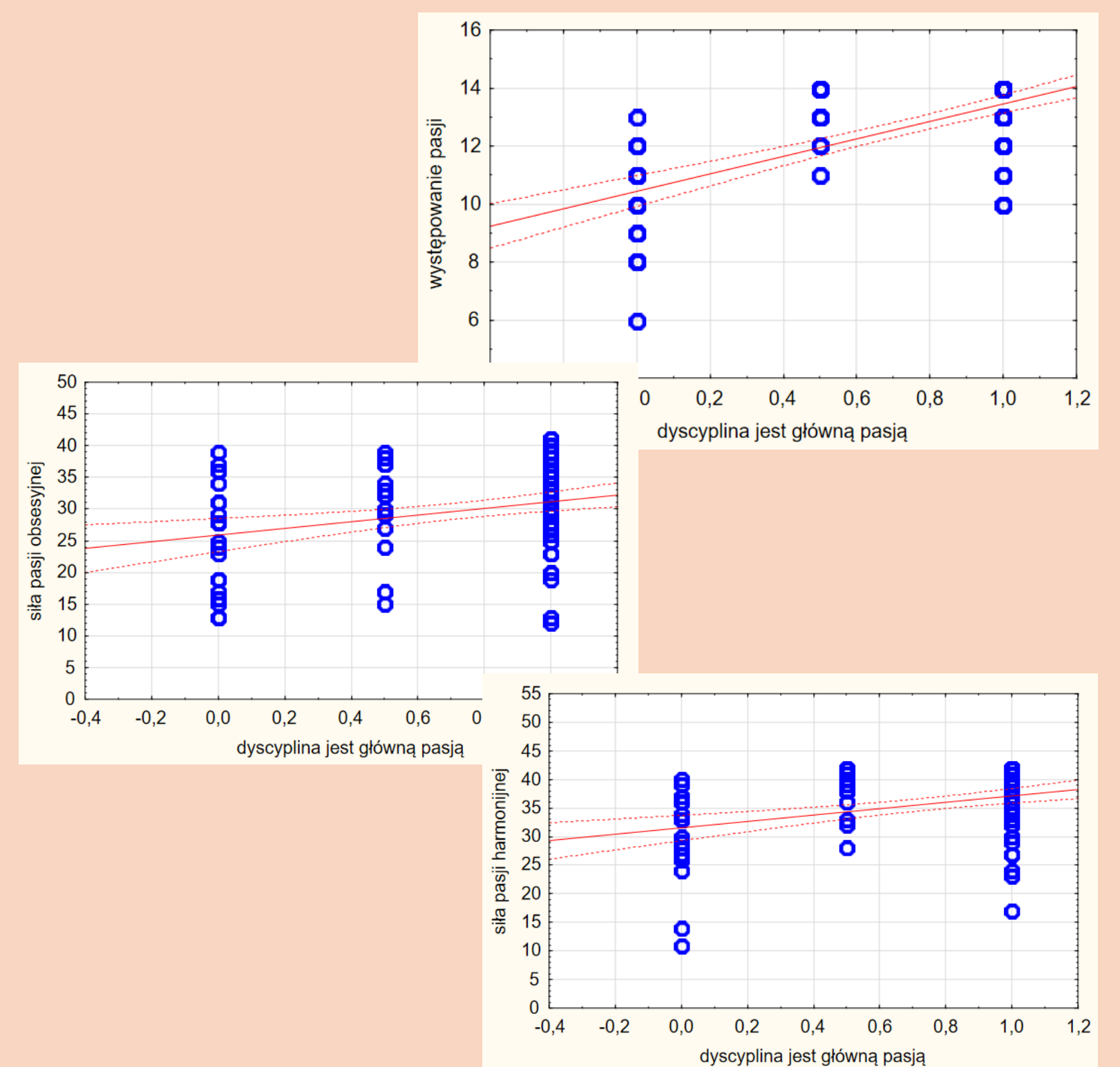
WYNIKI

Badana grupa **w zdecydowanej większości spełniała kryteria posiadania pasji**, wykazywało ją aż 104 osoby, przy średnim wyniku 12,6 pkt (na 14 możliwych do zdobycia na skali).

Także **zdecydowana większość jako swoją pasję podała uprawianą dyscyplinę sportu** (72 osoby) lub działalność pokrewną dla niego - np. trening motoryczny (15 osób). Podanie **uprawianej dyscypliny sportu jako swojej głównej pasji korelowało także w sposób istotny z nasileniem pasji** - zarówno w ogóle ($r=0,67$), jak i w przypadku rodzajów pasji obsesyjnej ($r=0,30$) i harmonijnej ($r=0,38$) - patrz wykresy.

Posiadanie dodatkowych pasji (większość badanych ją posiadała; średnio była to 1 dodatkowa aktywność, którą można określić mianem pasji) **nie korelowało istotnie z żadnym z trzech badanych wskaźników pasji**.

Jeśli chodzi o **występowanie pasji harmonijnej i obsesyjnej w badanej grupie, to większość badanych spełniała kryteria obu z nich** (87 osób). Natomiast **na skali zdecydowanie wyższe były wyniki dla pasji harmonijnej** - 103 osoby spełniały jej kryteria (przy 89 dla pasji obsesyjnej), a średni wynik wynosił 35,6 pkt (przy 29,8 pkt dla pasji obsesyjnej i maksymalnym wyniku 42 pkt dla obu skal). **Badani także częściej na skali pasji harmonijnej osiągnęli wynik maksymalny** (18 osób, ani jednej dla pasji obsesyjnej).

WNIOSKI

Najważniejszym wnioskiem z przeprowadzonych badań jest to, że możemy mówić o dość częstym postrzeganiu sportu w kategoriach swojej pasji, a także że zauważalnym w grupie sportowców na poziomie licealnym współistnieniu pasji w jej aspekcie obsesyjnym i harmonijnym. Optymistycznym wynikiem jest niewątpliwie to, że wyniki na skali pasji harmonijnej są wyższe, tym nie mniej związek między tymi dwiema skalami niewątpliwie wymaga dalszej uwagi badawczej.

Ciekawym wynikiem jest również wielość pasji zawodników_czek oraz korelacja wyników na skalach występowania pasji oraz obu jej rodzajów z własnym raportowaniem faktu postrzegania swojej dyscypliny sportu jako największej pasji.

Jako że wyniki są częścią większych badań, tutaj została opisana charakterystyka grupy - w kolejnych krokach projektu wyniki te zostaną zestawione z innymi skalami psychometrycznymi oraz wynikami dla populacji ogólnej.